

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет філології та журналістики

Кафедра української мови та лінгводидактики

СИЛАБУС

вибіркового освітнього компонента

ДИДАКТИКА УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ

підготовки здобувачів освіти
першого (бакалаврського) рівня

Луцьк – 2025

Силабус вибіркового освітнього компонента «ДИДАКТИКА УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ» підготовки здобувачів освіти першого (бакалаврського) рівня.

Розробник: Романюк Світлана, кандидат філологічних наук.

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

Левчук І. П.

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри української мови

протокол № 1 від 27 серпня 2025 р.

Завідувач кафедри:

Костусяк Н. М.

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна (очна) форма здобуття освіти	03 Гуманітарні науки, 035 Філологія, ОПП «Українська мова та література. Світова література», ОР бакалавр	Вибірковий
Кількість годин/кредитів <u>150 / 5</u>		Рік навчання <u>4</u>
		Семестр <u>7-ий</u>
ІНДЗ: <u>немає</u>		Лекції <u>10</u> год.
		Практичні <u>20</u> год.
		Самостійна робота <u>110</u> год.
Мова навчання		Консультації <u>10</u> год.
	Форма контролю: залік	
	українська	

II. Інформація про викладача

Прізвище, ім'я та по батькові	<i>Романюк Світлана</i>
Науковий ступінь	<i>кандидат філологічних наук</i>
Учене звання	
Посада	<i>доцент кафедри української мови та лінгводидактики</i>
Контактна інформація	<i>т. +48 880 675 001, RomaniukSvitlana@vnu.edu.ua</i>
Дні занять	<i>Відповідно до розкладу https://ps.vnu.edu.ua/cgi-bin/timetable.cgi?n=700</i>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація курсу

Силабус вибіркового освітнього компонента «Дидактика української мови як іноземної (УМІ)» складено з урахуванням можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів освіти першого (бакалаврського) рівня.

2. Мета й завдання освітнього компонента.

Мета вибіркового освітнього компонента «Дидактика української мови як іноземної» – опанування ключових концептуальних і методологічних засад викладання української мови як іноземної з акцентом на сучасні лінгводидактичні стратегії та психолінгвістичні аспекти засвоєння нерідної мови. ВОК спрямований на формування вмій і навичок проектування навчального процесу, розроблення інноваційних дидактичних матеріалів та адаптації мовного контенту відповідно до потреб іноземної аудиторії.

Основні завдання вибіркового освітнього компонента «Дидактика української мови як іноземної»:

1. **Оволодіти теоретичними знаннями** про сучасні лінгводидактичні принципи, методи та стратегії викладання української мови, що базуються на загальноєвропейських стандартах мовної освіти та враховують специфіку вивчення української як нерідної.
2. **Набути практичних навичок** моделювання освітнього процесу, навчитися проєктувати системи вправ та адаптувати автентичні навчальні матеріали для розвитку комунікативних компетенцій іноземних студентів на різних рівнях володіння мовою.
3. **Сформувати вміння** фахово інтерпретувати та презентувати іноземній аудиторії складні явища української граматики та лексики, зокрема актуальні зміни в правописі та мовну динаміку ХХІ століття, забезпечуючи їхнє коректне засвоєння в іншомовному середовищі.

3. *Soft skills*

Освітній компонент спрямований на розвиток у здобувачів освіти soft skills, що допоможуть їм стати успішними в майбутній професійній діяльності, у громадському житті (уміння переконувати й ефективно комунікувати, здатність логічно та критично мислити, робота в команді, особистісний розвиток, керування часом, ерудованість, креативність і т. н.).

4. *Структура освітнього компонента*

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю/ Бали
Змістовий модуль 1. Теоретико-методичні засади та технології викладання УМІ						
Тема 1. Теоретичні засади лінгводидактики УМІ: об'єкт, предмет та зв'язок з іншими науками; рівні володіння мовою згідно із Загальноєвропейськими рекомендаціями (CEFR).	20	2	2	15	1	ДС, ПЗ / 10 балів
Тема 2. Методика формування мовних компетенцій: стратегії викладання української фонетики, граматики та лексики з урахуванням типових інтерферентних помилок іноземців.	20	2	2	15	1	РК, ПЗ / 10 балів
Тема 3. Розвиток видів мовленнєвої діяльності: специфіка навчання аудіювання, говоріння, читання та письма в іншомовній аудиторії; інтегрований підхід до комунікації.	20	2	2	15	1	РК, ПЗ / 10 балів
Тема 4. Проєктування сучасного уроку УМІ: типи та структура занять; використання	21	1	4	15	1	РК, ПЗ / 20 балів

інноваційних методів (проектне навчання, кейс-стаді, ігрові технології) та цифрових інструментів.						
Тема 5. Дидактична адаптація навчального контенту: методика роботи з автентичними текстами (медіа, художня література) та створення авторських дидактичних матеріалів.	21	1	4	15	1	РК, ПЗ / 20 балів
Разом за модулем 1	102	8	14	75	5	70 балів
Змістовий модуль 2. Соціокультурна інтеграція та система контролю знань.						
Тема 6. Лінгвокраїнознавчий та соціокультурний аспекти: інтеграція культурного контексту в процес вивчення мови; формування соціокультурної компетентності студента.	21	2	2	15	2	ДС, ПЗ / 10 балів
Теми 7. Контроль і оцінювання в системі УМІ: типи тестів, критерії оцінювання знань та підготовка до сертифікаційного іспиту на рівень володіння українською мовою.	27	–	4	20	3	ІРЗО / 20 балів
Разом за модулем 2	48	2	6	35	5	30 балів
Всього годин / Балів	150	10	20	110	10	100 балів

Форма контролю*: ДС – дискусія, Т – тести, РК – розв’язування кейсів, ІРЗО – індивідуальне завдання/індивідуальна робота здобувача освіти, ПЗ – виконання практичних завдань.

5. Завдання для самостійного опрацювання

Організація самостійної роботи здобувачів освіти передбачає поєднання прийомів репродуктивного, частково-пошукового та дослідницького методів. Для забезпечення самостійного опанування матеріалу запропоновано перелік необхідної навчальної, навчально-методичної літератури, із нею можна ознайомитися в бібліотеці та відповідних сайтах, покликання на які подано в загальному списку джерел.

Готуючись до практичних занять, здобувачі освіти повинні опрацювати теоретичний матеріал, поданий на лекціях та інших запропонованих джерелах; крім того, виконати практичні завдання.

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо здобувача освіти

Політика оцінювання здобувачів освіти відповідає [«Положенню про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки»](#) та [«Порядку визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки»](#).

Здобувач освіти, сумлінно готуючись й активно виступаючи на практичних заняттях із дотриманням *норм академічної доброчесності*, може отримати максимально 100 балів.

Мета практичних занять – з'ясувати ступінь засвоєння теоретичного матеріалу та формування вмінь і навичок його застосовувати на практиці.

У разі проведення онлайн-занять (через карантинні заходи, воєнні дії) здобувачі освіти повинні подбати про мікрофон, веб-камеру, справність технічних засобів, що забезпечить успішну віртуальну комунікацію. У такому разі екран має бути ввімкнений у викладача й здобувачів освіти.

Якщо через об'єктивні причини бакалавр не відвідав заняття чи хоче покращити свій результат, то зможе в дні консультацій скласти тему, але не пізніше як за тиждень до дати призначення заліку.

Політика щодо академічної доброчесності

Навчальна діяльність побудована на послідовному дотриманні прав та обов'язків учасників навчального процесу (викладача та здобувачів освіти), визначених Законом України «Про вищу освіту». Відповідаючи на теоретичні питання, виконуючи завдання до практичних занять та ін., бакалаври повинні пам'ятати про неприпустимість подання інформації, що не стосується проблематики, а також мають дотримуватися всіх інших норм академічної доброчесності та кодексу етики. У разі їхнього порушення передбачено покарання, зокрема перескладання тем і заліку.

Див.: 1. [Кодекс академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки](#). 2. [Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній діяльності здобувачів вищої освіти, докторантів, науково-педагогічних і наукових працівників Волинського національного університету імені Лесі Українки](#)..

Політика щодо дедлайнів та перескладання

Якщо через поважні причини здобувач освіти не відвідав заняття чи хоче покращити свій результат, то в дні консультацій він зможе скласти тему, але не пізніше як за тиждень до дати призначення заліку.

Можливість визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та інформальній освіті

За наявності документа про опанування сертифікатного курсу, дотичного за проблематикою до ВОК «*Дидактика української мови як іноземної*», здобувач освіти може не складати однієї чи кількох тем (відповідно до кількості зазначених у сертифікаті годин).

Можливість отримати додаткові (бонусні) бали

Здобувач освіти, який підготував наукові публікації, брав участь у роботі конференцій, в олімпіадах, конкурсах наукових робіт та ін. і досяг значних результатів, може отримати додаткові (бонусні) бали, які будуть зараховані як результати поточного контролю з освітнього компонента.

V. Підсумковий контроль

Якщо за результатами поточної роботи бакалавр набрав менш ніж 60 балів, то він складатиме залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, одержані під час поточного оцінювання, будуть анульовані (див.: [Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки](#)).

На заліку здобувач освіти може отримати максимально 100 балів. У такому разі необхідно виконати й показати викладачеві практичні завдання до всіх тем, а також відповісти на два теоретичних питання (див.: Перелік питань для підсумкового контролю).

Максимально можна отримати 50 балів за практичні завдання й 50 балів за правильну відповідь на теоретичні питання.

За незгоди з оцінкою здобувач освіти має право звернутися до проректора з наукової роботи та вимагати повного розгляду справи.

Перелік питань для підсумкового контролю

1. Які основні дескриптори визначають рівні володіння мовою (A1–C2) згідно із системою CEFR у контексті української мови?
2. У чому полягає специфіка комунікативного методу викладання УМІ порівняно з граматико-перекладним?
3. Що таке міжмовна інтерференція та які приклади фонетичної інтерференції є типовими для іноземних студентів?
4. Які методи презентації нової лексики є найбільш ефективними на початковому етапі навчання (A1–A2)?
5. Як пояснити іноземцеві категорію виду дієслова в українській мові, уникаючи надмірної теоретизації?
6. Назвіть ключові етапи роботи з автентичним текстом на занятті з УМІ.
7. Які вимоги висуваються до сучасного підручника з української мови як іноземної?
8. Охарактеризуйте структуру комбінованого заняття з УМІ: від мовленнєвої зарядки до рефлексії.
9. Яку роль відіграє візуалізація (інфографіка, відео, схеми) у подоланні мовного бар'єра?
10. Які інноваційні цифрові платформи (наприклад, Kahoot, Quizlet, LearningApps) доцільно використовувати для автоматизації граматичних навичок?
11. У чому полягає дидактична адаптація художнього тексту для студентів середнього рівня (B1)?
12. Визначте різницю між активним та пасивним словниковим запасом іноземного студента.
13. Як інтегрувати елементи українського фольклору та народних традицій у вивчення мовних тем?
14. Назвіть методи подолання психологічного бар'єра під час навчання аудіювання.
15. Які особливості навчання офіційно-ділового стилю української мови для іноземних політиків та дипломатів?
16. Як соціокультурна компетенція допомагає іноземцеві уникати прагматичних помилок у спілкуванні?
17. Які існують види тестових завдань для перевірки навичок говоріння на високих рівнях (B2–C1)?
18. Поясніть принципи сертифікаційного іспиту з української мови як іноземної: структура та критерії.
19. Як здійснювати поточний та підсумковий контроль знань в умовах дистанційного навчання?

Шкала оцінювання заліку

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
1–59	Не зараховано (необхідне перекладання)

VI. Рекомендована література

Підручники та навчальні посібники

1. Романюк С., Колібаба Л., Антонів О. Українська мова в дипломатії та політиці: Підручник. Варшава : Вид-во Варшавського університету (WUW), 2025. 190 р.
2. Романюк С., Колібаба Л. Українська мова в бізнесі: підручник для студентів. Рівень С2. Варшава : WUW, 2023. 208 с. ISBN 978-83-235-6124-4.
3. Романюк С., Замбжицька М. та ін. Українська культура на щодень (Ukrainische Kultur für jeden Tag). Частина II. Варшава : WUW, 2022. 127 с.
4. Романюк С. З українською на Ти (Z ukraińskim na Ty). Ч. 1–2. Варшава, 2013–2014.

Наукові статті з методики викладання (УМІ)

1. Романюк С., Колібаба Л., Антонів А. Комунікація професійна: концепція підручника з української мови як іноземної для політиків і дипломатів. *Studia Ucrainica Varsoviensia*. 2025. Вип. 13(3). С. 31–46. DOI: 10.31338/2299-7237suv.13.3.
2. Замбжицька М., Романюк С., Якубовська-Кравчик К. Урахування культурознавчого напрямку при укладенні підручників із української мови як іноземної. *Мова: класичне – модерне – постмодерне*. 2020. Вип. 6. С. 56–72. DOI: 10.18523/icmp2522-9281.2020.6.56-72.
3. Романюк С., Саневська М. Від «Рукавички» до «ГМО»: вибір текстів на заняття з української мови для іноземців. *Studia Ucrainica Varsoviensia*. 2014. Вип. 2. С. 245–256.
4. Romaniuk S., Jakubowska-Krawczyk K. Ukraiński jako język mniejszości narodowej w podstawie programowej MEiN. Cele i wyzwania kształcenia ukrainistycznego w Polsce, *Roczniki Humanistyczne*. 2022. T. LXX, zeszyt 10. P. 189–203. DOI: [10.18290/rh227010.12](https://doi.org/10.18290/rh227010.12).
5. Kononenko I., Mytnik I., Romaniuk S. Cultural Context in Ukrainian Language Teaching in Poland. *Kwartalnik Neofilologiczny*. 2021. T. LXVIII, 1. P. 124–135. DOI: [10.24425/kn.2021.137038](https://doi.org/10.24425/kn.2021.137038).